

Ronde Tafel – Vlaamse sportfederaties 2020

op 3 december 2013

Verslagen thematafels

Thema 6: Hoe kan een sportfederatie zich wapenen om (inter)nationale evoluties en trends tijdig op te pikken?

Moderator: Jeroen Scheerder

Verslaggever: Els Vanmol

Om dit thema te bespreken wordt elke sessie gestart met een korte denkoefening. Er wordt gevraagd om na te gaan in welke mate nationale of internationale ontwikkelingen en trends invloed hebben op de werking van de eigen sportfederatie en in welke mate de sportfederatie hierop kan en wil inspelen.

De sportfederatie dient daarbij uit te gaan van 3 soorten ontwikkelingen:

1. demografische ontwikkelingen
2. technologische ontwikkelingen
3. organisatorische ontwikkelingen

Over de sessies heen blijkt duidelijk dat er een aantal trends een invloed hebben op elke sportfederatie of organisatie. Met deze trends wordt in de mate van het mogelijke rekening gehouden binnen de huidige decretale structuur en wordt ook nagedacht hoe de sportfederatie de trends zou aanpakken zonder rekening te houden met de huidige regels.

In dit verslag worden de voordelen, maar ook de moeilijkheden gebundeld achtereenvolgens voor de demografische, de technologische en de organisatorische trends en ontwikkelingen.

1. Demografische ontwikkelingen

- Bij demografische trends wordt in eerste instantie gedacht aan leeftijdstrends van de bevolking. De vergrijzing is al langere tijd een heet hangijzer waar nu massaal wordt op ingespeeld. Bepaalde sporttakken lenen zich uitstekend tot de doelgroep van de 55-plussers, andere sporttakken hebben dan weer af te rekenen met een hogere techniciteit die deelname minder evident maakt;
- Een tweede belangrijke demografische trend is de verkleuring van de maatschappij. Daar wordt nog te weinig rekening mee gehouden bv. in andere culturen bestaat niet de gewoonte dat je als ouder zomaar de truitjes wast of vrijwillig de bar openhoudt na de sportactiviteit. Toch wordt er geopperd dat de integratie van andere culturen voor een stuk automatisch gaat;
- Sommige sporten lenen zich uitstekend voor jongens en mannen bv. voetbal en wielrennen, andere sporten worden dan weer meer beoefend door meisjes of dames bv. dans en volleybal. Het is een uitdaging voor de sportfederaties om hierop in te spelen en een aangepast aanbod te creëren;
- Een andere demografische trend waarmee moet rekening gehouden worden is het aantal mensen dat in armoede leeft. Om deze doelgroep te bereiken is een speciale aanpak vereist. Louter folders bussen zal niet volstaan om deze mensen aan te zetten tot sport bv. in Antwerpen wordt 1 kind op 4 geboren in armoede;

- Een trend waar de sportfederaties ook kunnen op inspelen is de jaarlijkse achteruitgang van de fysieke fitheid en gezondheid van de bevolking;
- Tot slot zijn de sportfederaties op gebied van demografische ontwikkelingen nog te weinig gevoelig voor bepaalde doelgroepen zoals 1-oudergezinnen, nieuw samengestelde gezinnen, personen met ADHD of autisme.

2. Technologische ontwikkelingen

- De technologische ontwikkelingen die de werking van de sportfederaties beïnvloeden kunnen te maken hebben met de sport zelf bv. elektronische scoreborden, lichtere materialen, De sportfederaties zijn haast verplicht om de evolutie van bepaalde materialen te volgen, maar dit kan gepaard gaan met zware financiële inspanningen bv. er is een enorme evolutie in de toestellen van de luchtvaart met bijhorend kostenplaatje en ook de integratie van elektronische scoreborden in elke snookerclub is niet evident;
- Daarnaast oefent ook de algemene technologische vooruitgang invloed uit. De laatste 5 jaar is er een enorme boost van de sociale media zoals facebook en twitter, en heeft zowat elke sportfederatie een eigen website. De sportfederaties spelen hier gretig op in om hun sporttak extra te promoten en een snellere communicatie mogelijk te maken.
Een enkele federatie wilde zich louter toespitsen op facebook en haar website, maar kreeg al gauw vragen van haar aangesloten sportclubs naar de traditionele promotiemiddelen. De meeste sportfederaties houden dan ook vast aan de klassieke affiches en folders, en bieden een extra via facebook en twitter;
- De technologische ontwikkelingen brengen ook praktische problemen met zich mee. Vanuit het huidige decreet is een sportfederatie verplicht om een master LO en bachelor in dienst te hebben. Voor het onderhouden van een website ontbreken vaak de kwalificaties van een IT-specialist;
- Niet zozeer een nieuwe trend, maar eerder een oud zeer is de beperkte, zometer onbestaande media-aandacht voor bepaalde minder bekende sporttakken. Toch wordt ook aangehaald dat sporten die vaak op tv komen niet noodzakelijk resulteert in direct meer leden.

3. Organisatorische ontwikkelingen

- Over de sessie heen blijkt er een grote vraag te zijn naar zogenoemde flexibele lidmaatschappen. Mensen wensen meer dan ooit zelf te bepalen waar en wanneer ze sporten, maar dit betekent niet noodzakelijk dat ze niet meer willen sporten in georganiseerd verband bv. jonge ouders die deelnemen aan een 10-lesseenreeks alvorens zich te binden aan een klassieke clubwerking of de jeugd die niet meer traditioneel wil sporten bv. skaters. Sommige sportfederaties passen deze flexibele lidmaatschappen toe, maar de overgrote meerderheid niet, omdat deze leden niet voldoen aan de definitie van een aangesloten lid binnen het huidige decretale kader en dus niet in aanmerking komen voor subsidiëring;
- Tijdens de sessies gaan er echter toch een aantal stemmen op die het belang onderstrepen om in te zetten op innovaties, naast de klassieke clubondersteuning bv. free running bij de GymFed om de drop out van 12 – 14-jarigen op te vangen. Dit gebeurt in samenwerking met buurtwerkers in de steden;
- Er zijn ook sporters die rechtstreeks aansluiten bij de federatie in plaats van via een sportclub. Er werd hierbij de vraag gesteld in hoeverre deze leden de eigen sportclubs beconcurreren. Dit blijkt geen probleem. Individuele leden zouden toch niet aansluiten bij een sportclub, dus in die zin is het geen concurrentie voor de aangesloten sportclubs;
- In de huidige maatschappij moeten de sportfederaties ook rekening houden met het succes van de commerciële organisaties zoals de talrijke cityruns. De sportfederaties hebben vaak de middelen niet om zulke evenementen te organiseren. Toch zouden de federaties en hun clubs deze evenementen moeten aangrijpen om de eigen werking te promoten;

- Sportfederaties die zelf grote evenementen organiseren bv. Mont Ventoux van Sporta-Federatie worden benaderd door deze commerciële evenementenbureaus. De federatie kiest er echter bewust voor om de organisatie in eigen beheer te houden met als visie een voorbereidingstraject met een einddoel;
- Een item dat ook steeds terugkomt is de vraag tot samenwerking tussen sportfederaties, gemeentes of andere verenigingen. Maar in de praktijk blijkt echter dat sportfederaties eerder protectionistisch zijn omdat iedereen zijn aantal leden bewaakt en op die manier mogelijke samenwerking al op voorhand uitsluit.

4. Besluit

De sportfederaties zijn duidelijk organisaties die blootstaan aan allerlei invloeden van buitenaf en voor wie het een uitdaging vormt om de opportuniteiten van deze trends ten volle te kunnen benutten binnen het beperkte decretale kader.